

УДК 658.012

Соріна О.О.¹, Чушкіна Ю.О.²

¹старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

²студ. гр. ФЕУз – 510м НУ «Запорізька політехніка»

ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДХОДІВ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА

Конкурентоспроможність підприємства забезпечується його конкурентними перевагами - перевагою над конкурентами в економічній,

виробничій, організаційної, соціальної, ринкової сферах діяльності. В якості конкурентних переваг підприємства можуть виступати нові ринки, нові послуги, нові товари, нові технології, нове обладнання, модернізація засобів виробництва, нові методи організації і управління виробництвом, працею і продажами.

Оскільки існують різні визначення поняття «конкурентна перевага», за основу візьмемо трактування, що запропоновано відомим фахівцем у сфері дослідження конкуренції Майклом Портером. Згідно Портеру, конкурентна перевага дозволяє отримувати від продажу товару або послуги більше прибутку, ніж в середньому по ринку, і забезпечує можливість довгострокового зростання - створює бар'єри для входу на ринок нових гравців.

В даний час існує багато різних думок авторів з приводу класифікацій конкурентних переваг.

Так, М. Портер класифікував конкурентні переваги за видами, виділяючи наступні [1]: 1) нові технології; 2) нові або змінені запити покупців; 3) поява нового сегмента галузі, як правило, за рахунок освоєння нової продукції; 4) зміна вартості або наявності компонентів виробництва; робочої сили, сировини, матеріалів, енергії, транспорту, зв'язку, обладнання тощо; 5) зміна урядового регулювання, в таких сферах, як стандарти, охорона навколишнього середовища, митна і податкова системи, торгові обмеження тощо.

Аксьонов П.В. в своїй роботі [2] поділяє конкурентні переваги на зовнішні, прояв яких лише в малому ступені залежить від організації і внутрішні, які майже повністю визначаються керівництвом організації.

Проте значна кількість дослідників говорить про те, що в сучасних умовах спектр конкурентних переваг та їх джерел дуже широкий, тому має сенс пропонувати їх розгорнуту класифікацію за різними ознаками.

Так Фатхутдінов Р.А. здійснює класифікацію конкурентних переваг за такими ознаками: по відношенню до системи, за часом реалізації переваги, за змістом фактора переваги, за сферами виникнення, за методом отримання переваги, за видом одержуваного кінцевого результату, за місцем реалізації переваги. [5, с.114].

Градов А.П. у своїй роботі [4] пропонує концепцію життєвого циклу конкурентних переваг та класифікує їх за часом прояву, за способом виявлення, за формою і результатом прояву, за місцем і сферою прояву, за фактором формування.

Балабанов В.С. у своїй роботі [3] пропонує доповнити існуючі класифікації конкурентних переваг. Згідно цього доповнення, конкурентні переваги поділяються на ті, що легко копіюються (до них відносяться короткострокові переваги, що забезпечують операційну складову

господарських процесів) і такі, що складно копіюються (довгострокові переваги, що забезпечують стратегічну спрямованість господарських процесів).

Таким чином, в сучасних умовах базова класифікація конкурентних переваг отримала швидкий розвиток, оскільки з підвищенням складності і динамічності ринкового середовища і ускладненням внутрішніх процесів підприємств останні змушені вести пошук нових видів конкурентних переваг та їх джерел.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Портер М. Конкурентное преимущество: Как достичь высокого результата и обеспечить его устойчивость. Москва : Альпина Бизнес Букс, 2005. 715 с.

2. Аксенов П.В. Специфика стратегических конкурентных преимуществ современных промышленных предприятий. *Интернет-журнал «Наукovedение»*. Том 8. №2 (2016) URL: <http://naukovedenie.ru/PDF/48EVN216.pdf> (Дата звернення 2021-04-07)

3. Квасникова, В.В., Жучкевич О.Н. Конкурентоспособность товаров и организации. Москва: Инфра - М, 2013. 195 с.

4. Экономическая стратегия фирмы: учебное пособие / под ред. А.П. Градова. 3-е изд., испр. Санкт-Петербург : Спец-Лит, 2000. 589 с.

5. Формирование устойчивых предпринимательских структур в условиях трансформации конкурентной среды: монография / под ред. В.С. Балабанова. М.: Издательство «Элит». 2013. 280 с.